

Whistleblowerordningen i Randers Kommune

Årsrapport for 2024

Indhold

1	Indledning	3
2	Sammenfatning	3
3	Om whistleblowerordningen	3
4	Behandling af indberetninger	4
4.1	Indledende vurdering	4
4.2	Undersøgelsen.....	5
4.3	Konklusion på sagen.....	5
4.4	Afslutning af sagen	5
5	Ordningsens afgrænsning	6
6	Statistik	6
6.1	Antal modtagne indberetninger.....	6
6.2	Temaer for de 10 afviste sager i 2024	7
6.3	Temaer for de 2 undersøgte sager i 2024	7
6.4	Sagsbehandlingstid og anvendelsesområde	7

1 Indledning

Offentlige myndigheder er forpligtet til mindst én gang årligt at afgive oplysninger om deres virksomhed efter lov om beskyttelse af whistleblowere. Denne rapport udgør den årlige rapport for Whistleblowerordningen i Randers Kommune for 2024.

2 Sammenfatning

I 2024 modtog Randers Kommunes whistleblowerordning 12 indberetninger. Disse sager blev behandlet i overensstemmelse med lovgivningens krav og whistleblowerordningens procedurer. Det er en positiv indikator på, at ordningen er blevet brugt som et værktøj til at identificere og håndtere potentielle problemer i kommunen.

I alt blev tre sager afvist, fordi de faldt uden for ordningens anvendelsesområde, mens syv sager blev afvist efter den indledende vurdering, da de ikke opfyldte kriterierne for alvorlige forhold, der kunne behandles under whistleblowerordningen. To sager blev behandlet videre, og der blev indhentet redegørelser fra de relevante områder. Undersøgelserne i disse sager blev afsluttet efter modtagelsen af fyldestgørende redegørelser.

En vigtig del af whistleblowerordningens arbejde er at sikre, at alle indberetninger bliver behandlet rettidigt. Ifølge loven skal der gives en tilbagemelding til whistlebloweren inden for tre måneder, medmindre der er særlige begrundelser for en forlængelse. I en af de undersøgte sager blev tilbagemeldingen givet efter tre måneder, hvilket skyldtes udfordringer i forhold til at sikre både whistleblowerens anonymitet og beskyttelsen af de personer, der var nævnt i indberetningen. I en anden sag, hvor whistlebloweren forblev anonym, var det ikke muligt at give en tilbagemelding.

Sammenfattende har whistleblowerordningen i Randers Kommune i 2024 fungeret effektivt.

3 Om whistleblowerordningen

Whistleblowerordningen i Randers Kommune er vedtaget af Randers Byråd og opfylder kommunens forpligtelser i henhold til lov om beskyttelse af whistleblowere.

Ordningen er forankret hos Borgerrådgiveren, som er uafhængig af kommunens forvaltning. Ud over Borgerrådgiveren deltager en repræsentant udpeget af Hovedudvalget samt lederen af sekretariatet for Politik, Jura og Kommunikation i whistleblowerenheden. Medlemmerne af whistleblowerenheden er underlagt en særlig tavshedspligt.

Whistleblowerloven giver beskyttelse til personer, der indgiver oplysninger via whistleblowerordninger, blandt andet ved at fastsætte strenge krav til håndteringen af oplysninger om indberetterens identitet samt de indberettede forhold generelt. Loven beskytter også indberetteren mod represalier.

Det fremgår af whistleblowerloven, at whistleblowerenheden har pligt til at følge op på indberetninger, der falder inden for lovens anvendelsesområde, på en "omhyggelig" måde.

Derudover fremgår det, at whistleblowerenheden skal modtage, følge op på og give feedback til indberetteren i overensstemmelse med lovens § 11, stk. 1 og § 12, stk. 2.

Whistleblowerenheden har ansvaret for at undersøge, om oplysningerne i de modtagne indberetninger kan be- eller afkræftes. Undersøgelsen har alene dette formål og skal derfor ikke fastlægge ansvar eller komme med forslag, anbefalinger eller indstillinger vedrørende sagens videre håndtering.

Der kan indberettes om alvorlige lovovertrædelser, øvrige alvorlige forhold samt overtrædelser af visse dele af EU-retten.

Følgende persongrupper kan, jf. lovens § 3, nr. 7, foretage indberetning til Randers Kommunes whistleblowerordning:

- Ansatte i Randers Kommune
- Tidligere ansatte i Randers Kommune
- Selvstændige erhvervsdrivende, der samarbejder med Randers Kommune
- Frivillige i Randers Kommune
- Lønnede eller ulønnede praktikanter i Randers Kommune
- Personer, der arbejder under tilsyn og ledelse af kommunens samarbejdspartnere (kontrahenter, underleverandører og leverandører)
- Ansøgere, der indberetter oplysninger om overtrædelser, som de har fået kendskab til under ansættelsesprocessen eller andre førkontraktuelle forløb – uanset om ansættelse opnås eller ej

Whistleblowerordningen i Randers Kommune er et supplement til den interne dialog og åbenhed på arbejdspladsen og respekterer det fagretlige system. Whistleblowerenheden anbefaler, at medarbejdere først overvejer, om problemstillingen kan løses ved henvendelse til eksempelvis nærmeste leder, personaleafdelingen eller tillidsrepræsentanten.

Information om ordningen findes sammen med whistleblowerportalen, hvor indberetninger kan indgives.

4 Behandling af indberetninger

4.1 Indledende vurdering

Whistleblowerenheden foretager en indledende vurdering af indberetninger med henblik på at fastslå, om den konkrete indberetning er omfattet af lovens anvendelsesområde, samt om indberetteren tilhører den persongruppe, der er berettiget til at foretage indberetninger til whistleblowerordningen.

Hvis whistleblowerenheden vurderer, at en indberetning vedrører forhold, som ikke er omfattet af ordningen, eller at indberetteren ikke opfylder betingelserne for at kunne benytte ordningen, vil indberetningen blive afvist. I sådanne tilfælde vil whistleblowerenheden, så vidt muligt, vejlede indberetteren om, hvor vedkommende i stedet kan rette henvendelse. Henvendelsen kan – efter

aftale med indberetteren eller i anonymiseret form – også videresendes til den relevante forvaltning til orientering og eventuel videre opfølgning.

Er indberetningen omfattet af lovens anvendelsesområde, og tilhører indberetteren den relevante persongruppe, vil whistleblowerenheden iværksætte en undersøgelse med henblik på at vurdere, om de indberettede oplysninger kan be- eller afkræftes.

4.2 Undersøgelsen

Undersøgelsen iværksettes ved, at whistleblowerenheden anmoder det relevante direktørområde om at udarbejde en redegørelse til whistleblowerenheden. Whistleblowerenheden kan desuden anmode om, at redegørelsen indeholder en vurdering af sagen.

Whistleblowerenheden har tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, der indgår i indberetninger, og har kun en begrænset adgang til at videregive disse. Enheden må alene videregive oplysninger fra indberetningen, som ikke kan afsløre indberetterens identitet – medmindre indberetteren har givet samtykke hertil. Videregivelse må desuden kun ske som led i opfølgning på en indberetning eller for at imødegå overtrædelser.

I praksis vil der typisk være tale om, at whistleblowerenheden videregiver oplysninger til udvalgte medarbejdere i forvaltningen, som bistår med at oplyse sagen. De medarbejdere, der modtager oplysningerne, er – ligesom whistleblowerenheden – underlagt tavshedspligt.

Hvis en indberetning indeholder information, som ikke kan videregives eller omformuleres uden at kompromittere indberetterens anonymitet, er whistleblowerenheden forpligtet til selv at undersøge sagen i det omfang, det er muligt. Dette kan dog begrænse mulighederne for at gennemføre en tilstrækkelig undersøgelse og kan i særlige tilfælde medføre, at sagen må henlægges som uopklaret.

4.3 Konklusion på sagen

Whistleblowerenheden undersøger sagen på baggrund af de oplysninger, der modtages fra forvaltningen, og vurderer, om de indberettede forhold kan be- eller afkræftes.

Whistleblowerenheden meddeler herefter sin konklusion til den pågældende forvaltning. I sager, hvor oplysningerne findes helt eller delvist bekræftet, gives meddelelsen i en begrundet konklusionsrapport.

Konklusionsrapporter er så vidt muligt rensset for oplysninger fra selve indberetningen, ligesom personer og konkrete afdelinger er anonymiseret i rapporterne for ikke at afsløre individer, der er forbundet med sagerne.

4.4 Afslutning af sagen

Efter afslutning af undersøgelsen af en sag under whistleblowerordningen træffer forvaltningen beslutning om, hvad sagen giver anledning til, hvilket meddeles whistleblowerenheden til orientering.

Whistleblowerenheden har ikke kompetence til at træffe beslutning om reaktioner, herunder ansættelses- eller kontraktretlige konsekvenser eller indgivelse af politianmeldelse.

Whistleblowerenheden kan, med respekt for den særlige tavshedspligt, i konkrete tilfælde, orientere Randers Byråd om udfaldet af konkrete sager under whistleblowerordningen.

5 Ordningens afgrænsning

Indberetninger fra personer der er omfattet af ordningen, og som angår alvorlige lovovertrædelser, øvrige alvorlige forhold eller overtrædelser af bestemte dele af EU-retten, skal efter loven undersøges.

Whistleblowerenheden skal følge omhyggeligt op på indberetninger for at vurdere rigtigheden af de påstande, der fremsættes i indberetningen, og hvor det er relevant, for at imødegå den indberettede overtrædelse. Indberetningens indhold og karakter er afgørende for, hvordan der skal følges op.

Der er som udgangspunkt kun pligt til at foranstalte undersøgelser, hvis der er en vis sandsynlighed for, at der foreligger et ulovligt forhold, som ikke er af ganske underordnet betydning (bagatelagtigt), og som fortsat har en sådan aktualitet, at der er grundlag for at iværksætte en undersøgelse.

Indberetninger om arbejdsmiljø vil som udgangspunkt falde uden for lovens anvendelsesområde, medmindre en sådan indberetning vedrører en alvorlig lovovertrædelse eller et i øvrigt alvorligt forhold.

Tilsvarende er indberetninger om chikane, mobning eller om whistleblowerens eget ansættelsesforhold normalt ikke omfattet medmindre, der er tale om tilfælde af seksuel chikane eller andre grove personrelaterede konflikter på arbejdspladsen, f.eks. grov chikane.

Det kan ikke forlanges, at indberetteren skal bevise eller dokumentere forholdet, men det må dog konkretiseres på en sådan måde, at det må anses som sandsynliggjort, og at det er muligt at efterprøve ved en undersøgelse og vurdering inden for whistleblowerenhedens rammer.

Whistleblowerenheden har i nogle tilfælde mulighed for via fortrolig dialog med indberetteren at spørge til det oplyste, indhente yderligere dokumentation mv., men i andre tilfælde må sagen afvises, fordi indberetteren ikke har sandsynliggjort forholdet på en måde, som gør det muligt at efterprøve.

I særlige tilfælde kan indberetterens krav på anonymitet føre til, at en indberetning helt må henlægges.

6 Statistik

6.1 Antal modtagne indberetninger

Whistleblowerordningen modtog i 2024 i alt 12 indberetninger.

Sagernes status pr. 31. december 2024.

3 sag blev afvist, fordi den faldt uden for ordningen.

7 sager blev afvist efter den indledende vurdering, da whistleblowerenheden kom frem til, at det indberettede forhold ikke havde en sådan alvorlighed, at det kunne behandles af kommunens whistleblowerordning.

2 sager anmodede whistleblowerenheden om en redegørelse fra det berørte område vedrørende det indberettede forhold. I begge tilfælde fremsendte området fyldestgørende redegørelser, hvorefter whistleblowerenheden afsluttede sine undersøgelser.

6.2 Temaer for de 10 afviste sager i 2024

Teamet for de 4 afviste sager fordeler sig på følgende temaer:

Tema	Antal
Arbejds miljø og sikkerhed	6
Inhabilitet	1
Databeskyttelse	1
Usaglige hensyn	1
Økonomi	1

6.3 Temaer for de 2 undersøgte sager i 2024

Teamet for de 2 undersøgte sager fordeler sig på følgende temaer:

Tema	Antal
Manglende levering af bevilget støtte	1
Økonomi	1

6.4 Sagsbehandlingstid og anvendelsesområde

Den som foretager en indberetning til Randers Kommunes whistleblowerordning, har ifølge loven krav på at modtage en tilbagemelding hurtigst muligt og senest tre måneder efter bekræftelsen af modtagelsen – eller inden for seks måneder i behørigt begrundede tilfælde.

I den ene af de to undersøgte sager modtog whistlebloweren først en tilbagemelding efter udløbet af tre måneders-fristen. Dette skyldtes primært behovet for en fyldestgørende redegørelse fra det berørte område, hvor det var en udfordring at fremlægge tilstrækkelige oplysninger uden at kompromittere whistleblowerens anonymitet. Samtidig skulle hensynet til de personer, der direkte eller indirekte var nævnt i indberetningen, varetages.

I den anden undersøgte sag var whistlebloweren anonym, og det var derfor ikke muligt at give en tilbagemelding.